

Bestuursvormwijziging, statutenwijziging en huishoudelijk reglementswijziging

Het Algemeen Bestuur zal op de Algemene Ledenvergadering van 12 mei 2026 een wijziging van de bestuursvorm en statuten voorstellen. De intentie is om over te gaan naar een bestuursmodel met een Raad van Toezicht en een directeur-bestuurder, en gelijktijdig enkele andere statutenwijzigingen aan te brengen bedoeld om ZMf te professionaliseren en te moderniseren. Het deel over de bestuursvorm van de statutenwijzigingen is een gevolg van het feit dat de Vereniging ZMf vóór 1 juli 2026 moet voldoen aan de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen en de branchevereisten van het CBF, het keurmerk voor goede doelen.

Na de informerende en peilende Algemene Ledenvergadering van 11 december 2025 is het bestuur gebleken dat de voorstellen voor sommige leden te onverwacht kwamen en dat de motivering van het bestuur nog onvoldoende duidelijk was. Het bestuur heeft hierover inmiddels gesproken met een aantal leden en lid-organisaties waarbij zowel zorgen over als steun uitgesproken zijn voor de voorgenomen wijzigingen. Vooral is de zorg naar voren gekomen over de betrokkenheid van de leden en lid-organisaties bij ZMf na vaststelling van de nieuwe statuten. De belangrijkste zorg is dat met een raad van toezicht, die meer op afstand staat, ook de afstand tot de leden groter dreigt te worden. Het bestuur en het ZMf-team nemen dit serieus. Daartoe stellen we een wijziging in het Huishoudelijk Reglement voor. Hieronder gaan we dieper in op alle voorgestelde wijzigingen. Dit ter voorbereiding op de komende ALV. Tijdens deze vergadering legt het bestuur de voorstellen ter stemming aan u voor.

Bestuursvormwijziging

Zoals hierboven al beschreven, is een statutenwijziging nodig vanwege wettelijke vereisten, de erkenningsregeling van het CBF (het keurmerk voor goede doelen) en provinciale subsidieregels. In de praktijk betekent dit een keuze tussen:

- I. een bestuursmodel met een Algemeen Bestuur, maar met een duidelijke scheiding tussen toezichthoudende leden en inhoudelijk beleidsbepalende leden, of
- II. een model met een toezichthoudende Raad van Toezicht (RvT) en een directeur-bestuurder, waarbij beleidsbepaling en uitvoering bij de directeur-bestuurder liggen.

In beide modellen blijft de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid bij de Algemene ledenvergadering van ZMf. Het gaat hierbij om zaken als het vaststellen van doelen, strategie, jaarplannen en begrotingen, evenals bij benoemingen van RvT-leden en de directeur-bestuurder.

Op basis van weging van de voor- en nadelen in de Beslisnotitie Bestuursmodel ZMf (*zie bijlage*) en meerdere overleggen concludeert het bestuur dat de professionaliseringsstap naar een RvT-model de beste richting is. Ook deskundigen, onder wie een geconsulteerde jurist, bevelen het Raad van Toezicht-model aan, mede op basis van ervaringen met organisaties die worden bestuurd door vrijwilligersbesturen. Het model zorgt voor een duidelijke scheiding tussen toezicht, beleidsbepaling en uitvoering, waardoor vermenging van rollen en mogelijke aansprakelijkheidsrisico's worden verminderd. Alle collega-Natuur- en Milieufederaties hebben inmiddels gekozen voor het RvT-model.

Vanuit het huidige Algemeen Bestuur hebben de bestuursleden Marjolijn Antheunis, Willem den Thomas Collette, , en Theo Prins zich bereid verklaard om zitting te nemen in de Raad van Toezicht. Hiermee wordt voldaan aan het minimale vereiste van vier leden. Het voorstel is deze groep mensen tijdelijk te benoemen tot RvT. Zij werven z.s.m. voor een voorzitter en kiezen tot die tijd een voorzitter uit hun midden. Voor de benoeming van de definitieve Raad van Toezicht wordt de procedure gevolgd zoals beschreven in artikel 18 van de nieuwe statuten. De ALV is daarbij op meerdere momenten betrokken, onder meer bij het opstellen van de algemene profielschets, het via een selectiecommissie toetsen van integriteit, kwaliteit en geschiktheid van kandidaten en bij de uiteindelijke besluitvorming. In de ALV van najaar 2026 zal formeel de algemene profielschets voor de leden van de RvT vastgesteld worden. Het voorstellen en benoemen van RvT-leden zal in een volgende ALV plaatsvinden. Een lid van de Raad van Toezicht wordt benoemd voor een periode van maximaal vier jaar, met de mogelijkheid van één herbenoeming voor nogmaals vier jaar. Als de ALV de voordracht van een lid voor de Raad van Toezicht wil afwijzen, is daarvoor een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen vereist.

Statutenwijziging

Het Algemeen Bestuur stelt een statutenwijziging voor om het nieuwe bestuursmodel te bestendigen. Tevens wordt een aantal 'moderniserings' wijzigingen toegepast. Deze hebben tot doel de middelen van de vereniging te verduidelijken en de bepalingen te actualiseren rond lidmaatschap, besluitvorming, (digitale) vergaderingen, contributie, informatievoorziening en ontbinding en vereffening. Ook is vastgelegd hoe de ALV betrokken is bij de profielschets, selectie en benoeming van de Raad van Toezichtleden en de directeur-bestuurder. (*zie bijlage 3.1 Akte Statutenwijziging*).

Wijziging Huishoudelijk Reglement

Het Algemeen Bestuur heeft al langer de wens om het verenigingskarakter van ZMf beter te benutten. Het gesprek hierover met leden en lid-organisaties heeft niet altijd de prioriteit gekregen die nodig was. Initiatieven zoals thematische ALV's en de instelling van een Raad van Inspiratie met jongeren zijn waardevolle stappen, maar naar het oordeel van het bestuur en de werkorganisatie nog onvoldoende.

Als in de komende ALV is besloten over te gaan naar het Raad van Toezicht- model met directeur-bestuurder zal de directeur-bestuurder de opdracht op zich nemen vanaf 2027 actie te ondernemen om de leden en lid-organisaties adequaat te betrekken bij de voorbereiding en ontwikkeling van beleid en activiteiten van de ZMf-werkorganisatie. Een plan van aanpak daartoe zal worden voorgelegd aan de ALV. Het voorstel is om de volgende uitgangspunten

voor het verenigingskarakter in samenhang met de doelen van ZMf op te nemen in het huishoudelijk reglement:

- 1 "De Vereniging Zeeuwse Milieufederatie vertegenwoordigt de aangesloten organisaties en particuliere leden richting overheden, bedrijven en overige organisaties."
- 2 "Dit doet de vereniging door het beleid van overheden en organisaties aan de voorkant te voeden en te sturen door constructief mee te denken; waar het schort aan beleid of de uitvoering daarvan, bezwaar te maken en actie te voeren; de achterban van leden en aangesloten organisaties te vertegenwoordigen en daarmee spreekbuis te zijn voor milieu, natuur en landschap in Zeeland."
- 3 "Om de inbreng en kennis en ervaring van de aangesloten organisaties en particuliere leden optimaal te organiseren zorgt het bestuur voor een zodanig intern beleid en de uitvoering daarvan, dat een actieve inbreng van de leden geborgd is."

De te nemen besluiten in de ALV d.d. 12 mei 2026:

- 1 Goedkeuring verlenen aan de nieuwe statuten waarin de overgang naar een Raad van Toezicht model met een directeur-bestuurder is beschreven.
- 2 Goedkeuring verlenen aan een aantal punten ter modernisering van de statuten.
- 3 Akkoord te gaan met het opnemen van de hierboven genoemde uitgangspunten voor het verenigingskarakter in samenhang met de doelen van ZMf in het huishoudelijk reglement.
- 4 Goedkeuring van de voordracht van vier leden van de Raad van Toezicht vanuit het huidige Algemeen Bestuur als overgangsfase en het besluit om een volgende ALV nog op te stellen functieprofielen voor de leden van de Raad van Toezicht vast te stellen. Vanuit het huidige Algemeen Bestuur hebben de bestuursleden Marjolijn Antheunis, Thomas Collette, Willem den Ouden, en Theo Prins zich bereid verklaard om zitting te nemen in de Raad van Toezicht. Hiermee wordt voldaan aan het minimale vereiste van vier leden. Wat nog ontbreekt is de formele vaststelling een algemene profielschets voor de RvT door de ALV.
- 5 Akkoord te gaan met de voordracht met acceptatie van het ontbreken van de profielschets voor RvT in de overgangsfase en in een volgende ALV de nog op te stellen profielschets voor de leden van de Raad van Toezicht vast te stellen en ten behoeve van de conituiteit het huidige rooster van aftreden van de bestuursleden mee te nemen voor de RvT.
- 6 Goedkeuring aan de voordracht van het bestuur om de huidige directeur Ira von Harras als directeur-bestuurder te benoemen en in een volgende ALV het functieprofiel voor de directeur-bestuurder vast te stellen.